Huvudman

Stiftelsen Lunds Waldorfskola
Organisationsnummer 845000-8415
ordforande@lundswaldorfskolan.se

Ärendet

Tillsyn av Lunds Waldorfskola i Lunds kommun

Beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Stiftelsen Lunds Waldorfskola att senast den 21 november 2022 ha vidtagit nedan angivna åtgärder avseende brister rörande områdena undervisning utifrån läroplanen och tidiga stödinsatser. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Om huvudmannen inte följer detta föreläggande kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras.

Beslutet om föreläggande gäller omedelbart enligt 26 kap. 10 § tredje stycket skollagen. Beslutet om föreläggande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Stiftelsen Lunds Waldorfskola ska vidta följande åtgärder

Undervisning utifrån läroplanen

Se till att eleverna i årskurserna 1-9 ges möjlighet att utveckla sin förmåga att använda digital teknik genom att undervisningen behandlar kunskap om och användning av digitala verktyg utifrån läroplanen och de aktuella ämnenas kursplaner (förordning om läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet [SKOLFS 2010:37] med bilaga [Lgr11], 1 Skolans värdegrund och uppdrag, 2.2 Kunskaper, 5.1 Bild, 5.2 Engelska, 5.4 Idrott och hälsa, 5.5 Matematik, 5.8 Musik, 5.9 Biologi, 5.10 Fysik, 5.11 Kemi, 5.12 Geografi, 5.13 Historia, 5.14

Religionskunskap, 5.15 Samhällskunskap, 5.17 Slöjd, 5.18 Svenska, 5.19 Svenska som andraspråk och 5.21 Teknik).

Tidiga stödinsatser

1. Se till att en särskild bedömning sker i samråd med specialpedagogisk kompetens när det utifrån användning av det nationella kartläggningsmaterialet i förskoleklassen finns en indikation på att elever inte kommer att nå kommande kunskapskrav (3 kap. 4 och 4 a §§ skollagen).

2. Se till att om det efter den särskilda bedömningen efter nationella bedömningsstödet i årskurs 1 befaras att eleven inte kommer att nå kunskapskraven, skyndsamt planera för extra anpassningar eller göra en anmälan till rektorn för utredning av behov av särskilt stöd (3 kap. 4 § skollagen).

Områden utan konstaterade brister

Skolinspektionen avslutar ärendet i de delar det avser garanterad undervisningstid, vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet, trygghet och kränkande behandling.

Om ärendet

Skolinspektionen har inom ramen för en tematisk tillsyn av utbildningen på waldorfskolor inlett en tillsyn av Lunds Waldorfskola i Lunds kommun. Tillsynen omfattar skolformerna förskoleklass och grundskola.

I tillsynen har Skolinspektionen kontrollerat om verksamheten vid Lunds Waldorfskola följer gällande bestämmelser om undervisning utifrån läroplanen, garanterad undervisningstid, tidiga stödinsatser, vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet, trygghet och kränkande behandling.

Tillsynen har genomförts genom intervjuer med elever, lärare, personal i elevhälsan och rektorn samt rast- och lektionsobservationer den 17, 22 och 23 mars 2022. Som en del av tillsynen har även dokumentation granskats, bland annat timplaner, systematiskt kvalitetsarbete, dokumentation kring tidiga stödinsatser och planen mot diskriminering och kränkande behandling. Huvudmannen har getts möjlighet att yttra sig över allt material av betydelse för beslutet.

Motivering av beslutet

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skolla-

gen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen). Dessa bestämmelser ligger till grund för samtliga bedömningar och åtgärder.

Föreläggande

Undervisning utifrån läroplanen

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Elever i årskurs 3 berättar i intervju att de inte använder digitala verktyg i undervisningen. Dagen för intervjun ska eleverna dock söka information på internet om fåglar. Eleverna berättar att det är första gången de gör det. I intervju med elever i årskurs 6 framkommer att digitala verktyg har använts lite på musiken. Om eleverna behöver söka på internet gör läraren det åt eleverna. Vid ett tillfälle har eleverna själva fått söka efter information på internet, berättar de. I intervju med elever i årskurs 9 framgår att det har förekommit att eleverna har använt digitala verktyg för att söka information på internet. Då bokar läraren en dator åt eleverna. Vid intervjun framkommer att elever med stödbehov ibland kan få använda digitala verktyg. I intervju med lärare framkommer att det händer att elever får söka information på internet och att datorer används för elever med stödbehov. I övrigt används inte digitala verktyg, enligt lärarna, som uppger att användandet av digitala verktyg är under utveckling. Även rektorn uppger att användandet av digitala verktyg är ett stort utvecklingsområde för skolan. Rektorn berättar även att det finns ett motstånd mot digitala verktyg hos elevernas föräldrar.

Rättslig reglering

Utbildningen inom skolväsendet syftar till att elever ska inhämta och utveckla kunskaper och värden (1 kap. 4 § skollagen). Utbildningen inom skolväsendet ska vara likvärdig inom varje skolform oavsett var i landet den anordnas (1 kap. 9 § skollagen). För varje skolform ska gälla en läroplan som utgår från bestämmelserna i skollagen (1 kap. 11 § skollagen). I skollagen anges vilka ämnen undervisningen i grundskolan ska omfatta (10 kap. 4 § skollagen). För varje ämne finns en kursplan (10 kap. 8 § skollagen). Kursplanerna innehåller respektive ämnes syfte, centrala innehåll och kunskapskrav (Lgr 11, 5 Kursplaner).

Av läroplanen framgår att skolan ska bidra till att eleverna utvecklar förståelse för hur digitaliseringen påverkar individen och samhällets utveckling. Alla elever ska ges möjlighet att utveckla sin förmåga att använda digital teknik. De ska även ges möjlighet att utveckla ett kritiskt och ansvarsfullt förhållningssätt till digital teknik, för att kunna se möjligheter och förstå risker samt kunna värdera information. (Lgr11, 1 Skolans värdegrund och uppdrag). Vidare framgår av läroplanen att läraren ska organisera arbetet så att eleven får använda digitala verktyg på ett sätt som främjar kunskapsutveckling (Lgr11, 2.2 Kunskaper).

Av kursplanerna i flera ämnen framgår hur elever ska få kunskap om och använda digitala verktyg i årskurserna 1-3 (Lgr11, 5.1 Bild, 5.5 Matematik, 5.9 Biologi, 5.10 Fysik, 5.11 Kemi, 5.12 Geografi, 5.13 Historia, 5.14 Religionskunskap, 5.15 Samhällskunskap, 5.18 Svenska, 5.19 Svenska som andraspråk och 5.21 Teknik), i årskurserna 4-6 (Lgr11, 5.1 Bild. 5.4 Idrott och hälsa, 5.5 Matematik, 5.8 Musik, 5.9 Biologi, 5.10 Fysik, 5.11 Kemi, 5.15 Samhällskunskap, 5.17 Slöjd, 5.18 Svenska, 5.19 Svenska som andraspråk och 5.21 Teknik) och i årskurserna 7-9 (Lgr11, 5.1 Bild, 5.2 Engelska, 5.4 Idrott och hälsa, 5.5 Matematik, 5.8 Musik, 5.9 Biologi, 5.10 Fysik, 5.11 Kemi, 5.15 Samhällskunskap, 5.17 Slöjd, 5.18 Svenska, 5.19 Svenska som andraspråk och 5.21 Teknik).

Av kursplanerna i ämnena bild, samhällskunskap och svenska framgår exempelvis följande.

I ämnet bild ska eleverna genom undervisningen ges förutsättningar att utveckla sin förmåga att skapa bilder med digitala och hantverksmässiga tekniker och verktyg samt med olika material. Av det centrala innehållet framgår bland annat för årskurserna 1-3 att undervisningen ska behandla fotografering och överföring av bilder med hjälp av datorprogram, för årskurserna 4-6 att undervisningen ska behandla fotografering och filmande samt redigering i datorprogram och för årskurserna 7-9 att undervisningen ska behandla digital bearbetning av fotografier och andra typer av bilder (Lgr11, 5.1 Bild).

I ämnet samhällskunskap framgår att undervisningen ska ge eleverna möjlighet att förstå digitaliseringens betydelse för samhällsutvecklingen och för den personliga integriteten. Av det centrala innehållet framgår bland annat för årskurserna 1-3 att undervisningen ska behandla hur man kan värdera och bearbeta källor och information, såväl med som utan digitala verktyg. För årskurserna 4-6 att undervisningen ska behandla hur man agerar ansvarsfullt vid användning av digitala och andra medier utifrån sociala, etiska och rättsliga aspekter samt digitaliseringens betydelse för individen, till exempel ökade möjligheter till kommunikation och elektronisk handel. För årskurserna 7-9 att undervisningen ska behandla möjligheter och risker förknippade med internet och digital kommunikation samt digitaliseringens betydelse för samhällsutveckling inom olika områden, till exempel påverkan på arbetsmarknad och infrastruktur samt förändrade attityder och värderingar (Lgr11, 5.15 Samhällskunskap).

I ämnet svenska framgår att eleverna ska ges möjligheter att kommunicera i digitala miljöer med interaktiva och föränderliga texter. Av det centrala innehållet framgår bland annat för årskurserna 1-3 att undervisningen ska behandla handstil och att skriva med digitala verktyg samt informationssökning i böcker, tidskrifter och på webbplatser för barn samt via sökmotorer på internet. För årskurserna 4-6 att undervisningen ska behandla texter i digitala miljöer, till exempel texter med länkar och andra interaktiva funktioner samt hur man använder ordböcker och digitala verktyg för stavning och ordförståelse. För årskurserna 7-9 att undervisningen

ska behandla redigering och disposition av texter med hjälp av digitala verktyg och olika funktioner för språkbehandling samt etiska och moraliska aspekter på språkbruk, yttrandefrihet och integritet i digitala och andra medier och i olika sammanhang (Lgr11, 5.18 Svenska).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att skolan har brustit i undervisningen utifrån läroplanen. Av utredningen framkommer en samstämmig bild från elever, lärare och rektorn om att eleverna på skolan endast i mycket begränsad omfattning använder digitala verktyg i undervisningen. Av intervju med elever i årskurserna 3, 6 och 9 framgår visserligen att de vid något eller några tillfällen har använt datorer för att söka information på internet. Eleverna i årskurs 6 uppger även att digitala verktyg har använts lite inom ämnet musik. Av läroplanen framgår dock att alla elever ska ges möjlighet att utveckla sin förmåga att använda digital teknik och att det finns centralt innehåll med koppling till användande av digitala verktyg eller förståelse för digitala verktyg i elva ämnen i lågstadiet, i elva ämnen i mellanstadiet och i tolv ämnen i högstadiet. Mot bakgrund av det mycket begränsade användande som elever, lärare och rektorn berättar om samt att såväl lärare som rektorn uppger att användande av digitala verktyg är ett utvecklingsområde på skolan, är det sannolikt att eleverna inte har fått del av stora delar av det centralt innehåll avseende digitala verktyg. Eleverna ges därmed inte förutsättningar att utveckla en digital kompetens.

Tidiga stödinsatser

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av intervju med rektorn framgår att det till följd av sjukskrivning i personalgruppen saknas specialpedagogisk kompetens som arbetar mot förskoleklassen. Samråd med personal med specialpedagogisk kompetens utifrån resultatet av det nationella kartläggningsmaterialet i förskoleklassen sker därför inte i dagsläget.

Rektorn uppger vidare i intervju att det finns waldorftraditioner gällande stödarbetet med elever. Skolinspektionens ställer därvid frågor kring om stöd har satts in för de elever som inom ramen för garantin för tidiga stödinsatser visar indikation på att inte nå kommande kunskapskrav. Rektorn uppger att skolan inte brukar sätta in stöd i årskurs 1. Skolan har aldrig satt in särskilt stöd i årskurs 1. Enligt rektorn är det dock viktigt att arbetet med tidiga stödinsatser fungerar och att stöd sätts in såsom garantin är avsedd att fungera, men det finns i nuläget svårigheter kring det.

Rättslig reglering

Enligt skollagen ska det göras en särskild bedömning av en elevs kunskapsutveckling i förskoleklassen och lågstadiet, om det utifrån användning av ett nationellt kartläggningsmaterial, ett nationellt bedömningsstöd eller ett nationellt prov finns

en indikation på att eleven inte kommer att nå de kunskapskrav i svenska, svenska som andraspråk och matematik som ska uppnås för årskurs 1 eller 3 (3 kap. 4 § skollagen).

Vidare framgår av skollagen att ansvarig förskollärare eller lärare ska samråda med personal med specialpedagogisk kompetens vid en särskild bedömning. Sådant samråd behöver inte genomföras om den ansvariga förskolläraren eller läraren har specialpedagogisk kompetens (3 kap. 4 a § skollagen).

Om det efter en sådan bedömning kan befaras att eleven inte kommer att uppnå de kunskapskrav som anges där ska det skyndsamt planeras för extra anpassningar eller göras en anmälan till rektorn om utredning om behov av särskilt stöd (3 kap. 4 § skollagen).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i skolans arbete med garantin för tidiga stödinsatser. En särskild bedömning vid indikation på att elever inte kommer att nå kommande kunskapskrav ska ske i samråd med specialpedagogisk kompetens. Utredningen visar att detta inte görs på skolan för de elever som går i förskoleklassen och har genomfört det nationella kartläggningsmaterialet. Av utredningen framgår att det saknas specialpedagogisk kompetens som arbetar mot förskoleklassen.

Skolinspektionen bedömer vidare att det finns brister i skolans arbete att, såsom skollagen kräver, skyndsamt planera för extra anpassningar eller göra en anmälan till rektorn för utredning av behov av särskilt stöd för de elever som utifrån vad resultaten av bedömningsstödet i årskurs 1 visar behöver det. Av intervju med rektorn framgår att skolan inte brukar sätta in stöd in den årskursen och att särskilt stöd aldrig har getts i årskurs 1. Därmed finns det enligt Skolinspektionen en risk för att tidiga stödinsatser inte sätts in för de elever som kan vara i behov av stöd.

Val av ingripande

Skolinspektionen får förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten (26 kap. 10 § skollagen).

Stiftelsen Lunds Waldorfskolas verksamhet vid Lunds Waldorfskola uppfyller inte författningarnas krav vad gäller undervisning utifrån läroplanen och tidiga stödinsatser. Det finns därför skäl att förelägga Stiftelsen Lunds Waldorfskola att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Områden utan konstaterade brister

Garanterad undervisningstid

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionen har genomfört intervjuer med lärare och rektorn samt genomfört lektionsobservationer. Skolinspektionen har även tagit del av skolans timplaner.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att den totala undervisningstiden för varje elev i grundskolan ska vara minst 6 890 timmar. Vidare framgår att regeringen får meddela föreskrifter om fördelning av undervisningstiden (timplan) (10 kap. 5 § skollagen).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionen har genomfört lektionsobservationer i samtliga årskurser samt intervjuer med elever, lärare, representanter för elevhälsan och rektorn.

Rättslig reglering

Enligt skollagen ska utbildningen vila på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet (1 kap. 5 § skollagen).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte att Stiftelsen Lunds Waldorfskola brutit mot bestämmelserna när det gäller att utbildningen ska bedrivas utifrån vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet. Ärendet avslutas i denna del.

Trygghet

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionen har genomfört rast- och lektionsobservationer samt intervjuer med elever, lärare, representanter för elevhälsan och rektorn. Skolinspektionen har även tagit del av dokumentation, till exempel skolans dokumenterade kvalitetsarbete.

Skolinspektionen har även tagit del av extern information inom området trygghet på skolans högstadium. Huvudmannen har utifrån informationen ombetts att svara på frågor och har i en redogörelse till Skolinspektionen redogjort för såväl vidtagna som planerade åtgärder för att främja tryggheten på högstadiet.

Rättslig reglering

Enligt skollagen ska utbildningen utformas på ett sådant sätt att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet (5 kap. 3 § skollagen).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Kränkande behandling

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionen har genomfört rast- och lektionsobservationer samt intervjuer med elever, lärare, representanter för elevhälsan och rektorn. Skolinspektionen har även tagit del av dokumentation, till exempel skolans plan mot kränkande behandling, uppgifter om inrapporterade anmälningar om kränkande behandling samt skolans dokumenterade kvalitetsarbete.

Rättslig reglering

Av skollagen följer att en lärare eller annan personal som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till rektorn. En rektor som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till huvudmannen. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden (6 kap. 10 § skollagen).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Beslutet har fattats av utredaren Hanna Kindén.

Utredaren Fay Ekstrand har varit föredragande i ärendet.

I ärendets slutliga handläggning har även utredaren Anna Alm och undervisningsrådet Joakim Öberg medverkat.